

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skejby Vorrevang Dagtilbud

D.I.I. Børnehuset på Toppen

2022

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx elementer fra det pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne eller de 12 pædagogiske mål. Vær opmærksom på at beskrive, *hvorfor* det netop er disse dele af læringsmiljøet I har valgt at have særligt fokus på, for både børn og voksne.

I det følgende vil vi beskrive, hvad vi særligt har haft fokus på, og hvorfor det netop er disse dele af læringsmiljøet, vi har valgt.

Læreplanstemaet "Natur, udeliv og science":

Natur, udeliv og science har været fælles indsatsområde. Vi har arbejdet med et fælles afsæt, herunder med overordnede mål på dagtilbudsniveau. Med det udgangspunkt er der blevet skabt læringsmiljøer tæt på børnene i afdelingerne alt efter behov hos de enkelte børnegrupper.

Afsættet for Natur, udeliv og science var bl.a. data (dialoghjulet), der viste, at børnene generelt lå lidt lavere på dette tema. Samtidig stod vi i en Coronaperiode, hvor brugen af udemiljøer var et stort fokus. Det betød, at der samtidig kom flere brugbare redskaber fra Børn og Unge, som inspirerede os til at kigge på vores praksis og justere denne.

Læreplanstemaet "Kommunikation og Sprog", herunder med et fokus på ledelse og det pædagogiske personale:

Vores fokus på kommunikation og sprog er en del af at vedvarende fokus i dagtilbuddet. Data (f.eks. antal af DSA-børn, antal børn i en fokuseret/særlig sproglig indsats) viser et behov for hele tiden at rette blikket på det systematiske arbejde med at skabe høj kvalitet i de sproglige læringsmiljøer.

Vi har været en del af pilotprojektet omkring Sprogtrappen. Vi har derfor været nysgerrige på, hvordan vi som ledelse skaber forudsætninger for, at medarbejderne lykkes med at anvende sprogtrappen til at skabe sprogmiljøer af høj kvalitet. Vi har derfor kigget på os selv, da data fortæller, at ledelse tæt på er en nødvendighed for at lykkes med opgaven. Vi har haft fokus på medarbejdernes tilgange / pædagogens rolle – her er der bl.a. blevet evalueret i forbindelse med læringsamtalen. Desuden har det løbende været et fokus ml. leder og medarbejder i f.eks. sparringsamtaler.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder eller tilgange.

I det følgende vil vi beskrive, hvordan vi har arbejdet på at etablere en systematisk evalueringskultur.

Udgangspunktet har generelt været metoder og mindset fra Stærkere Læringsfællesskaber. Vi har i mange sammenhænge brugt Progressionsmodel til det systematiske arbejde med at opstille læringsmiljøer med udgangspunkt i børnenes behov her og nu.

Læringscirklen er blevet brugt til at evaluere forskellige pædagogiske indsatser/processer. Disse evalueringer har været en del af pædagogmøder, stuemøder og personalemøder.

Det har været et mål at øve os i at fastholde en systematik for reflekterende dialoger på møderne med medarbejderne. Vi har øvet os på at gøre emner/mål meget konkrete, så det giver mening at evaluere. Progressionsmodellen er et brugbart redskab til at gøre målene mere konkrete og tydelige. Det skaber rum til at spørge: Hvad er det vigtigste at arbejde med lige nu i forhold til netop denne børnegruppe?

Vi har øvet os på at evaluere sammenhængen mellem barnets progression, og hvad vi gjorde for, at barnet nåede de mål, vi havde formuleret. Hvad lykkedes vi med i det læringsmiljø, vi havde stillet op?

Vi er generelt gode til at planlægge ud fra bestemte mål, udformningen af progressionsmodellen mv. fungerer fint – systematisk nedskrevet evaluering er til gengæld noget, der udfordrer os mere.

I forhold til mindsettet fra Stærkere Læringsfællesskaber omkring læring og vidensdeling på tværs har vi i forskellige sammenhænge skabt rum for, at stuerne lærer af hinanden, inspirerer hinanden, deler progressionsmodeller, lærer i fællesskab gennem dialoger om, hvordan vi holder fast i målene og får omsat det til nye handlinger i praksis.

Sprogtrappen er også en model, vi har arbejdet med i forhold til at datainformere os i opbygningen af de sproglige læringsmiljøer. Vi bruger dataene tæt på børnene, men også på et dagtilbudsniveau i forhold til vores sproglige fokus.

De Faglige Fyrtårne bliver involveret mere eller mindre systematisk. Et sted, hvor vi involverer dem systematisk, er i netværket, hvor de mødes. Her deler de viden om deres arbejde, f.eks. omkring rollen. Der er også fokus på at øve konkrete redskaber, f.eks. læringscirkel og progressionsmodellen.

Hvordan har vi inddraget dagtilbudsbestyrelsen i arbejdet med den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget dagtilbudsbestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan dagtilbudsbestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Bestyrelsen er blevet inddraget i den indledende fase. Igennem dialog med bestyrelsen har de udvalgt, hvilke temaer i læreplanen som de, som bestyrelse, har fundet mest relevant at forbyde sig i og være en aktiv medskabere af.

Forældrebestyrelsen har særligt været optaget af:

1. Inddragelse af lokalsamfundet.
2. Forældresamarbejde.
3. Sammenhænge.

Bestyrelsen har valgt, at de ønsker at være løbende orienteret om arbejdet med udarbejdelsen af læreplanen, men også i forhold til det pædagogiske arbejde.

Et eksempel er det løbende arbejde med kommunikationen mellem forældre og institutionerne, hvor vi har været lærende sammen omkring denne. Hvordan bruger vi Aula som et aktivt redskab til at bygge bro mellem institution og hjem? Hvad er vigtigt for forældrene, at vi formidler omkring deres børns hverdag? osv. Bestyrelsen er samtidig blevet orienteret om vores arbejde med Henriette Madsen, psykolog, som blandt andet har fokus på at understøtte dagtilbuddet i relationerne til forældrene.

Disse drøftelser har skabt fundament for justeringer i den pædagogiske praksis i forhold til f.eks. anvendelsen af Aula.

Bestyrelsen er samtidig blevet præsenteret for årsplanen og hvilke fokusområder, vi specifikt arbejder med i forhold til den pædagogiske læreplan i årets løb.

Desuden er bestyrelsen blevet præsenteret for form og indhold i de løbende evalueringer, vi i dagtilbuddet har haft, f.eks. i forhold til vores fokus på "Natur, udeliv og Science". Her har bestyrelsen og de lokale forældreråd også givet deres oplevelser af arbejdet med fokuset, f.eks. hvordan de som forældre har oplevet læring hos deres børn, og at synlighed omkring fokusområdet har skabt et fundament for samtale om f.eks. krible krable dyr i naturen. Disse opmærksomheder har vi bragt med videre i vores pædagogiske praksis.

Til slut har citaterne i vores læreplan været forbi bestyrelsen, hvor de har haft mulighed for at kommentere og give feedback. Bestyrelsen har givet udtryk for, at det har givet rigtig god mening. Det har givet gode billeder på den pædagogiske praksis, og hvordan denne gerne skulle se ud i hverdagen.

2

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Udvælg to evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående seks spørgsmål for begge evalueringer. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis. Husk at forholde jer til sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes udbytte.

Evaluering I

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer?

Som beskrevet i del I var vi nysgerrige på vores pædagogiske læringsmiljøer i forhold til læreplanstemaet "Natur, udeliv og science". Data (dialoghjulet) viste os, at børnene generelt lå lidt lavere på dette tema. Samtidig stod vi i en coronaperiode, hvor brugen af udemiljøer var et stort fokus.

Vi var derfor optaget af at skabe læringsmiljøer, hvor alle børn fik konkrete erfaringer med naturen, hvilket udviklede deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen. Det skulle give børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen. Der var samtidig fokus på at give børnene en begyndende forståelse for betydningen af bæredygtig udvikling.

Børnene får erfaringer med at se, mærke og smage naturen, så naturen bliver en naturlig og tryk størrelse, som børnene har lyst til at værne om, være i og udforske.

Vi vil gerne se:

- At vores børn sidder fordybet i en leg uden at tænke på at være beskidt eller være bange for noget i naturen.
- At børn leger andre/nye lege i naturen end de gammelkendte.
- At vores børn passer på naturen, blomster de har plantet, dyr de møder mm. (I stedet for at ødelægge det, de møder)

Hvilken data har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen.

Netværksgruppe i dagtilbuddet har lavet en temperaturmåling inden opstart af tema for hver afdeling – hvilket giver et samlet billede af, hvordan vi arbejder med temaet i dagtilbuddet. Når temaet slutter, og det evalueres i juni, vil der blive lavet en ny temperaturmåling.

Toppen har valgt følgende proces, når der skal sparreres, reflekteres og evalueres:

- Børnehave og vuggestue har lavet hver deres progressionsplan for temaet.
- Hver gruppe tager små videoklip fra ture og aktiviteter.
- Videoklip vises for kolleger, der reflekterer og giver feedback på klippene i forhold til mål og intentioner med turen/aktiviteten.
- Praksisfortællinger deles på pædagogmøder, dialogmøder og i daglig kommunikation.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse og refleksion, fx hvordan den indsamlede data gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på. Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøets betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Vi oplever, at vores børn er blevet modige og nysgerrige i naturen.

Vi ser, at videooptagelser er gode at have fælles refleksioner omkring. Dog så vi vigtigheden af at være præcis i, hvad man optager - hvad man ønsker at undersøge, så refleksionerne bliver skarpere.

Nogle børn har meget viden om natur og science og skal udfordres på fantasien og nye måder at se og være i naturen på, mens andre børn er fremmedgjorte i naturen – de ved ikke, hvad naturen kan og er frygtssomme over for dyr eller naturfænomener. En fremmedgjorthed, der for eksempel viste sig ved, at man ikke kunne lide at røre ved mudder, blive beskidt eller ikke passer på naturen (knækker grene af, dræber alt kryb og kravl mm.) Dette er ikke længere en udfordring for børnene. Børnene viser desuden større interesse for at være ude - både på legepladsen og i naturen på ture. De er blevet nysgerrige på udeliv, kryb og kravl.

Hvilke ændringer / justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag?

- Vi ser værdien af at arbejde med fælles tema, både i dagtilbud og mellem grupper i vores afdeling.
- Vigtigt at se på hele børnegruppen i forhold til emne og mål.
- Vi har ikke ændret i den skriftlige læreplan efterfølgende.

Hvordan har vi brugt vores indsigter i andre sammenhænge?

Vi blev mere opmærksomme på værdien af at lave en progressionsplan over et tema og blive mere konkrete i vore mål. Dette er med til at kvalificere vores læringsmiljøer.

Vi har lært at brug af video er en supergod og tilgængelig vej ind i fælles refleksioner over et tema eller en handling. Det kræver dog, at man har forberedt, HVAD man vil se efter / blive klogere på, for at man kan få brugbart data til refleksion.

Vi bruger vores viden om barnets / børnegruppens progression til at udvikle vores blik på, hvad barnet / børnegruppen nu kan og har brug for at udvikle.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Der har ikke for nærværende været anledning til at justere i den skriftlige læreplan for dette tema.

Evaluering 2

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer?

Som beskrevet i del I har vi på dagtilbudsniveau haft fokus på læreplanstemaet "Kommunikation og Sprog", herunder med et fokus på ledelse og det pædagogiske personale.

Vi har på dagtilbudsniveau arbejdet med Sprogtrappen som et redskab til at kvalificere vores sproglige pædagogiske læringsmiljøer. På den baggrund blev vi nysgerrige på, hvordan vi gennem den pædagogiske ledelse af medarbejdere skaber forudsætninger for, at medarbejderne lykkes med at anvende sprogtrappen til at skabe sprogmiljøer af høj kvalitet.

Vi har desuden arbejdet med gode sprogmiljøer ift. læsning, da vi oplever, at mange børn ikke har kendskab til bøger og fortællinger. Vi vil gerne fremme børns læselyst.

Hvilken data har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige data, som beskriver børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, vurderinger, relations skemaer, børneinterviews, tegninger. Beskriv hvorfor det netop var denne form for pædagogisk dokumentation I valgte til denne evaluering.

Alle grupper har fokus på at skabe læsemiljøer, både fysisk og i organiseringen af dagen, så der læses mere. For eksempel læses der inden spisning både til formiddag og frokost.

Der er lavet ude-læsekrog, ude-bogkasse, og vi er i gang med at udvikle ideen om at lave en byttereol, hvor forældre kan bytte gamle bøger med andre gamle bøger og hermed forny fortællingerne derhjemme.

Der læses til samlinger og som indgang til spisning 3 gange om dagen.

Vuggestuen har indplaceret alle børn flere gange på sprogtrappen og arbejdet i små legegrupper med udvalgte børn. Dette er der lavet skriftlige handleplaner på. De fortsætter med små legegrupper sat sammen efter de seneste indplaceringer på sprogtrappen.

Praksisfortællinger samt det skriftlige arbejde fra sprogtrappen evalueres på dialogmøder med PL. Der bliver ikke indsamlet yderlige data på emnet.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse og refleksion, fx hvordan den indsamlede data gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøets betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Faktorer, der skaber en forandring:

- En god læseoplevelse skaber ny viden og lyst at vide mere.
- Personalets motivation, undersøgelser og forberedelse.
- Systematik og gentagelser.
- Dialoger med børn i hverdagen.
- Engagerede voksne skaber motiverede børn, der er åbne for at lytte og lære.
- Nye legerelationer og venskaber.

Børnehaven oplever ro og fornyet interesse fra børnene i forhold til læsning, både ude og inde. Den faste rutine med at læse til formiddagsfrugt og frokost skaber en god læsekultur, man kan bygge videre på i andre aktiviteter.

Hvilke ændringer / justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø.

I forhold til målet om ledelse af pædagogernes arbejde med sprograppen i vuggestuen er følgende vigtigt:

Opfølgning og ledelse tæt på i et kontinuerligt forløb åbner for, at pædagogen tager ledelse af opgaven. Der er brug for løbende støtte og motivation for at fastholde fokus. Rammer og muligheder skal systematiseres.

I takt med erfaringer i brug af trappen og dialoger om mening værdisættes sprograppen mere og mere. Vi oplever, at når rammen er sat, og systemet fungerer teknisk, så bliver det et redskab, der nemt kan integreres i det øvrige sprogarbejde.

Hvordan har vi brugt vores indsigter i andre sammenhænge?

Vi blev mere opmærksomme på værdien af at lave en progressionsplan over et tema og blive mere konkrete i vore mål. Dette er med til at kvalificere vores læringsmiljøer.

Vi bruger vores viden om barnets / børnegruppens progression til at udvikle vores blik på, hvad barnet / børnegruppen nu kan og har brug for at udvikle.

Vi er blevet opmærksomme på, at opfølgning og fælles refleksioner i hele huset skal prioriteres mere, hvis vi vil udvikle vores pædagogiske praksis / evalueringskultur.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Der er ikke pt. baggrund for at ændre i den skriftlige læreplan for dagtilbuddet.

På sigt kunne det være fint at have et kig på, hvad et godt sproglæringsmiljø kan være.

- Bruge viden fra den nye sprogvejleder.
- Har vi beskrevet læsningens betydning godt nok i vores læreplan?
- Er der ny viden fra arbejdet med sprograppen, der skal med?

3

Næste skridt

Med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe, hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, som kræver en justering ud fra den aktuelle børnegruppes behov? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Toppen vil implementere flere NEST-værktøjer i forskellige pædagogiske læringsmiljøer, da der er behov for en mere tydelig og forudsigelig ramme for flere af vores børn, samt brug for nye måder personalet organiserer sig på i læringsmiljøerne.

Vi har flere børn med behov for faste rutiner, forudsigelighed og mindre børnegrupper. Det kræver, at mødeplan, bemanning og fast struktur i de daglige rutiner er indarbejdet, og at vi har indrettet vores rum på nye måder - også i forhold til optimal brug af visuel støtte.

Efteråret 2022 vil bruges på implementeringen af flere af værktøjerne. Blandt andet co-læring, visuel støtte / piktogrammer for både børn og voksne, samt fælles indsatser på tværs af grupper.

Vi er desuden en personalegruppe med flere nye medarbejdere, der skal lære at arbejde sammen ud fra ovennævnte pædagogiske tilgange.

.....

På dagtilbudsniveau har vi aktuelt en børnegruppe, der kalder på et vedvarende fokus på at opstille sproglige læringsmiljøer af høj kvalitet. Derfor vil vi arbejde videre med dette fokus. Vi vil arbejde videre med sprograppen og andre relevante redskaber/tilgange.

Vi har samtidig et fokus på vores relationer barn/voksen. Vi arbejder med det, da vi ved fra forskning, at relationen er det vigtigste parameter i at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet. Derfor skaber vi rammer for fælles læring for alle medarbejdere om relationskompetente handlinger, med udgangspunkt i Louise Klinges teori.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogiske praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Toppen evaluerer praksis på pædagogmøder, stuemøder, dialogmøder og personalemøder.

Det skal sættes i system, hvornår man evaluerer hvad og med hvem. På nogle fredage er der mulighed for sparring mellem pædagoger på tværs af grupper. Her vil værktøjer fra både NEST og SLF blive taget i brug i forhold til sparring af øvebaner. PL vil deltage på disse møder.

I efteråret 2022 vil vi øve NEST co-læring i udvalgte aktiviteter. Dette planlægges og følges op på stuemøder i alle grupper fra september til december. Alle grupper har stuemøder hver anden uge. Formålet er at se, hvordan man kan være lærende sammen - både i ens egen gruppe og på tværs af grupper i huset.

Der vil være fælles vidensdeling og erfaringsudveksling på p-møder i efteråret.

.....

På dagtilbudsniveau har vi i det sidste år arbejdet med et blik på vores egen pædagogiske ledelse af medarbejderne, i forhold til at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet. Der har som beskrevet været et fokus på specifikke dele af den pædagogiske læreplan, men vores blik på den pædagogiske ledelse har givet os generel viden, som vi kan tage med i mange andre sammenhænge af vores pædagogiske praksis.

Specifikt har vi haft fokus på Stine Elverkildes teori om pædagogisk ledelse, hvor vi har arbejdet med retningsskabende og distribueret ledelse. Det fælles udgangspunkt har åbnet for refleksioner om vores pædagogiske ledelse, og hvordan det ser ud i praksis, både i forhold til bøv l og blær.

Næste skridt i dette fokus bliver et blik ned i Malene Ringvads teoretiske fokus på Faglig ledelse. Hvordan skaber vi rum for, at medarbejderne kan udvikle deres kompetencer i forhold til den løbende evalueringskultur? Hvad kalder det på af ledelsesmæssige greb og opmærksomheder?

Vi er begyndt at være lærende sammen om begreberne direkte og indirekte ledelse.

Vores fokus vil derfor være på, hvordan vi som ledere kommer tættere på den pædagogiske praksis, for at skabe de bedste forudsætninger for at kunne understøtte medarbejdernes læring, i forhold til de læringsmiljøer de opstiller for børnene.

Vi vil løbende have fokus på dette, når vi mødes i teamet. Her vil vi øve os i at være refleksive sammen og være informeret af data.

At skabe en lærende kultur og opbygge en evalueringskultur kræver rum til at øve sig i. På dagtilbudsniveau vil vi derfor sætte fokus på vores faglige netværk, hvor medarbejdere fra afdelingerne møder hinanden i et lærende rum.